

Universitätsbibliothek Wuppertal

Pauli Manutii Epistolarum Libri XII

Manuzio, Paolo

Lipsiæ, Anno 1698

Liber XI

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-875](#)

EPISTOLARUM PAULI MANUTII Liber XI.

ILLUSTRISS. ET EXCELLENTISS.
JUVENI.

JACOBO BONCOMPAGNO.

EPIST. I.

Laudat Gregorium XIII. Pontificem creatum, qui, sum propenso semper erga liberales artes animo fuerit, sperrat illas, hoc Pontifice, suam dignitatem recuperaturas: atque ideo Boncompagnum Pontificis propinquum rogat, ut ipse quoque literarum patrocinia suscipiat, simulque ipsi, de dignitate per electionem Pontificis aucta, gratulatur.

Form. Causam scriptio[n]is allegare. Ibi: Scribendum aliquid hoc tempore arbitratus sum. (A)

Nota sententia est, à sapientissimo viro litterarum prodita monumentis, mutatione temporum, eventu vario, per omnes aetates comprobata, *cum Principum moribus, atque institutis, privatorum hominum sensus, & studia congruere*. Est enim ita more comparatum, ut in eorum, qui imperant, vitam ii, qui parent, veluti in speculum intuentes, dicta simul & facta diligenter animadvertant. Inde oritur cupiditas

Oo imi-

imitandi: inde fit, ut aut virtutes emanent, aut
vitia deriventur. Itaque GEORGIO XIII. cui tu
sanguine conjunctissimus, virtute carissimus es, in
illa proxima cœlo sede, incredibili Cardinalium o-
mnium consensu, in quo perspicua divini Numinis
voluntas apparuit, collocato, speciem quondam, &
imaginem rerum omnium laudandarum quasi post
tenebras exorta luce vidimus. Et, cum ad urbem
quotidie tot mortales, præsertim qui nobili aliquâ
arte excellant, suæ quisque spei favens, tam cupi-
dè confluant, nemo dubitat, quin, cum ille antea,
semper ita vixerit, ut ingenuarum disciplinarum
studia rebus omnibus præferret, rectum & hone-
stum sic amaret, ut nihil ambitioni, nihil gratiæ tri-
brueret, ad æquitatem & religionem omnia refer-
ret, eadem ei nunc prima sint, eadem studia colen-
tes amplectatur, ornet honoribus, opibus augeat,
maxima potestate cum optima mente conjuncta.
Ille pacem, & concordiam Christianorum Princi-
pum tuebitur: ille præclaram in perdendo com-
muni hoste conspirationem fovebit: illi publica
salus, Sedis Apostolicæ dignitas, summi DEI glo-
ria, à qua nunquam oculos deflexit, erit antiquissi-
ma. Injustitia vero, cuius omnes partes novit,
plerasque cum laude exercuit, proflatus eum nihil
fallet: non ex aliena pendebit opinione: non alien-
nis consiliis auferetur: quæ sæpè labes, gravi civi-
tatum damno, bonos etiam Principes infecit: ipse
disceptrator, & index res publicas & privatas pro sua
sapientia suoque sensu moderabitur ac reget. Quid
artes illæ nostræ, quibus ad humanitatem informa-
mur,

mūr, qvæ fessos curis animos levant, nec tamen utilitatem à voluptate sejungunt, non ex nunc, ni-
mum diu cum oblangverint, spe qvadam recrea-
tæ, oculos tollere videntur? Cumqve novo Princi-
pe, ad liberales omnes artes maxime propenso, ve-
hementer lætitatur, tum verò in te, JACOBE illu-
strissime, spem suam in primis locatam habent, à te
spem exspectant, tibi se stiamqve dignitatem, fa-
tali qvadam temporum calamitate ademptam, sup-
plices commendant. Non negabis, opinor, bene-
de te merentibus patrocinum tuum, & ad cetera,
qvæ in te elicent, ornamenta, cùm ingenii, atqve
doctrinæ, tum vero ejus modestiæ, qva te tám se-
cundis rebus admirabilem præbuisti, addes hoc,
qvô nullum illustrius esse potest, ut literarum cau-
sam suscipias, reliqua tanquam inania contemnas:
qvamqve tibi antea laudem apud multos, versatus
in celeberrimis Italix gymnasiis, non obscurâ vo-
luntatis egregiæ significatione perperisti, ejus au-
gendæ cùm facultas hoc tempore divinitus tributa
maxima sit, non committes, ut ipse tibi aliquando,
& gloriæ tuæ defuisse videaris. Qvæ si cogitas,
summa sapientia est; si perficis, summa felicitas:
Nam ipsum velle qvis in laude ponat, nisi qvod
velis, res ipsa declaret? Felicem porro non ego
qvenquam duxerim, qvi sibi licere putat, qvicqvid
libet; sed qvi, cùm in magna potestate sit, licere
tamen sibi nihil vult, nisi qvod veritas & ratio ipsa
præscribat. Sensus autem hic multitudinis est, ut,
abundare qvam plurimis rebus, optabile in primis
existimet. Rectè verouti, neqve optant multi, &

foli sapientes norunt. Ac mihi quidem, cum ad tuam superiorem vitam animum refero, hæc ipsa, quæ laudo, quæ tuum nomen immortalitati commendare possunt, eadem te sentire, eadem cogitare, & velle, tuaque sponte satis ad verum decus inflammatum esse, minimè dubitandum videtur, : eoque brevius ad te scribo, ne supervacanea legas distentus magnarum rerum curis. (A) Scribendum tamen aliquid hoc tempore sum arbitratus, ut, cum omnes tecum gratulationis officiò fungantur, omnes tibi navare operam & studium velint, ego quoque meam in te singularem observantiam, privatim nihil spectans, tuum studio laudis incensus & nobilium disciplinarum amore flagrans, officio testatam aliquo relinquerem. Vale X. Kal. Quint. M. D. LXX.

CAMILLO PALÆOTTO, BONONIA M.

EPIST. II.

Primò causam exponit, cur Palæottum amet, videlicet ob singulares virtutes, ac præsertim liberalitatem erga literarum studiosos: deinde gratias agit ipse, quod in summa nova affinitatis latitia partem istius latitia in se effudit, ipsique de nova illa affinitate gratulatur.

PRÆCLARA sanè amicitiae lex de similitudine animalium in utraque fortuna: quæ si servaretur, nihil esset humanâ vitâ jucundius. Sed, quod tu sentis, & quod ego tecum, sive munus hoc naturæ fuerit, sive earum artium, quibus ab ineunte ætate operam dedimus, in eo, quam pauci sint, quin os im-

imitentur, tu profectò pro tua prudentia animadvertis, ego pro mea tenuitate sàpè sum expertus. Equidem nulla re magis lator, qvàm opinione amoris in me tui: cui nisi ex omni parte responderem, hominem me non putarem. Amo autem te non ob illa, qvæ tibi possunt esse communia cum multis, qvòd unus ex amplissimo XL. virùm collegio sis: qvòd propinqvitibus, clientelis, opibus que valeas: denique, qvòd fratrem habeas Cardinalem, & eum Cardinalem, quem non dignitas magis, qvàm virtus illustrat: sed ob ea, qvæ tua propria sunt: qvòd ab adolescentia ita vixisti, ut seniorum in te prudentiam nemo requireret: qvòd ortus clarissimè gente, majorem tamen exte ipso nobilitatem qværis; qvòd ad omnem virtutem libero virō dignam, præcipue verò ad liberalitatem, propensus, excipis, & complectaris omni officiorum genere, qvicunque se studiorum gratiâ Bononię conferunt: & qvò quisque magis virtute, industria, probitate videtur excellere, eò major ac præstantior in eum tua benignitas elucet. Ita fit, ut ad liberalium disciplinarum studia plurimos quidem inveterata jam Bononiensis gymnasii gloria ex universo terrarum orbe, multos tamen tui quoq; nominis fama pelliceat. Hæc ego cum aliis potius, qvàm tecum: nunc erupit amoris vis, qvæ me nihil minus ab initio cogitantem, propè invitum ea scribere coëgit, qvæ tu cùm libenter agas, non libenter tamen audis. Occasionem autem non ostendendæ solùm benevolentię meā, sed iudicium quoq; ve declarandi non levem sanè tu dedisti,

cum in maximis occupationibus, in summa nova
affinitatis lætitia non modo de me absente cogita-
sti, quo contentus esse debui; sed effudisti in me,
suavissimis literis partem lætitiae tuæ, affectisque
me voluptate tantâ, qvantam animus meus capere
potest maximam. Ac de isto qvidem officio tibi
nunc, ut debedo, gratias ago, habere nunquam de-
sinam: de ipsa verò re, qvam significas, ita gratu-
lor, ut, qvæ mentis exprimere mez sensum queant,
verba prorsus nulla suppetant: istâ enim affinita-
te, ad utram familiam oculos converto, omnia vi-
deo plena dignitatis, plena sapientiæ, plena virtutis.
Cùm verò utriusqve decora copulantur, tale qvid-
dam existit, qvod cum intueor, haud facile, qvid
conferre possim, reperio. Qvare debes exspecta-
re omnia jucundissima. Sobiles exorietur, appro-
bante immortali Deo, digna parentibus, avis, ma-
joribus, unde mirabiles Christiana Resp. & in pri-
mis ipsa patria fructus capiat. Qvod ut ita sit, pro
mea orga te singulari studio non minus opto, qvam
si ad me ipsum, liberosqve meos eadem illa per-
tine rent. Tu me velim ames mutuò, Sigoniumq;
meum, & Amasæum salutes. Vale. Ego, qvan-
qvam cœlum mutaverim, nondum tamen satis re-
ctè valeo. Ex Plebe Sacci. XVI. Kalend. Maji, M.
D.LXXI.

EIDEM, BONONIAM.

EPIS T. III.

Narrat Palaeotto, primò quidem, cur Venetiis esse no-
queat, videlicet propter frigus, exercitationes corporis de-

negatas, vina, carnium penuriam. 2. Utrum Genua an Regii domicilium collocet, se ambigere. 3. Cur Genua profectus Mediolani substiterit, videlicet, quod perfruatur ibi humanitate Bartholomei Caprae & Ferrarii.

VAlde accidit, non sane contra voluntatem, sed certe præter opinionem meam, ut Mediolani consisterem. Sic sunt humana. Consilia nostra, plerumque ratio, casus interdum, & fortuna moderatur. Ego Genuam è potissimum causâ petebam, ut villulis pulcherrimis, jucundo placidi maris adspectu, &c, quod in primis valetudo mea reqvirit, verno cœlo hyeme summâ fruerer. Nam Venetiis hyeme superiore, cum & cubiculo clauderer angusto, & camino assidue uteretur luculento, parum tamen absfuit, quin me vis frigoris absumenter. Scis, quæ mea tenuitas, quæ sit imbecillitas. Nec ætatem, ut arbitror, ignoras. Quotidiè labuntur vires, & eò magis, quod ea, quæ mihi ab adolescencia rerum omnium antiquissima fuerunt, & à quibus ne nunc quidem, ætate ingravescente, divelli possum, studia calorem illum, quo alimur, exhauiunt. Hæc de frigore: audi nunc, quæ supersunt incommoda. Exercitationibus dum utor, confirmari me sentio; at iis uti Venetiis, præsertim subdio, vel ob angustias viarum, vel ob infinitam propere civium, peregrinorumque frequentiam non licet. Huc illuc impellimur: sæpius alieno motu, quam nostro, movemur: vix ut interdum, ac ne vix quidem, si lubrica via est, consistendi facultas detur. De vinis quid loqvar? Diuturna me consuetudo Romanis, omnium facile primis, assuefecerat.

cerat. Similia non quærebam, sed quæ prorsus dissimilia non essent: periit omnis industria. Carnis mira penuria: vitulinam quidem, quæ differat à bubula, reperire, felicitatis est. Excellunt viri nobiles benignitate, virtute, sapientia: neque ego eorum amicitia, & consuetudine exclusus unquam sum, appetitus etiam à multis: quod in iis rebus numero, quærum memoriam non mediocriter oblitero: sed nescio quomodo sit, ætatis fortasse vitiō, ut quædam res, quibus olim pascebar, quotidie magis ex animo dilabantur. Mihi uni, mi Camille, jam cupio vivere, dum vivo, sic tamen, ut, me ceteris etiam vixisse, aliquando intelligatur. Habes, cur Venetiis non sim: quod spectem, & ubi esse velim, ac reliquæ vitae domicilium collocare, sanè nondum constat. Amœnitatem, & salubritatem sequor. Utraque Genuæ est; utraque ut audio, Regii, quod peramanter invitor: & suburbanum mihi suum, magnificè exstructum, eleganter ornatum, vir primarius, integritate, doctrinaque excellens, Horatius Malagutius, summi Pontificis cubicularius, semel & iterum detulit. Mihi tamen ocellus Italiz, Benacensis ora, Asulanu meo, unde multa suppetent, satis propinquæ, vehementer arridet. Eò me convertit animus: eò referunt pedes: ibi denique cum rusticis malim, rustico penè more, quæcum alibi cum perurbanis, in magna non modò lautitia, verum etiam copia, vitam agere. Interea sum in hac urbe, & ut video, diutius ero, quam putabam: non tam, quia propter anni tempus discedere vix jam licet; cum & imbræ assidui vias corruperint, & ego

& ego is sim, qvi vel levissimis frangar incommodis;
 qvam qvia duorum virorum, omni laude ac virtute circumfluentium, Bartholomæi Capræ, hospitis mei, & Octaviani Ferrarii, veterimâ mihi necessitudine conjunctissimi, singulari doctrinâ, humanitate, benevolentia perfruor. Otii qvidem habeo, qvod tu fortasse vix credas, in urbe amplissima, omniumque celeberrima, non minus, qvam optabam, plus profecto, qvam sperare ausus essem. Itaque studia calent. Qvod cùm dico, simul illud dico, Mediolani me perlibenter esse, Nam cum studiis & literis nullum vitæ genus, ne si Crœsi qvidem addantur divitiaz, permuttererim. De valetudine si qvareris: eâ sum, qvâ soleo, id est, non admodum firmâ: me tamen cùm domestica quiete, tum definitâ qvadam victus ratione, aliquâ etiam animi tranquillitate, tueor atqve sustento. Vale. Mediolani. Kalend. Novemb. M. D. LXXI.

EIDEM, BONONIAM.

Paleotto de oleis, & Simonetta de conditis cotoneis agit gratias. Et Simonettam, virum nobiliss. & Senatori muneric, se singulari observantia culturum promittit.

O Leas Mediolanum usqve? Mirus amor, & singularis humanitas. Sed vide, qvid acciderit. Venit in mentem Simonettæ tuo, ut est homo per elegantis ingenii, munus tuum cum suo munere, conjungere, & subamari saporis oleas, qvô ipso grata sunt, aliò tamen sapore gratiore efficere. Itaque

misit ad me scitè admodum condita cotonea; & qvì attulit, cùm mihi tuo nomine salutem dixisset, addidit illud, qvod Simonetta lepidè conjecerat, de olearum sapore temperando. Est igitur, cur utriusque vestrū pares agam gratias; nisi si paulò fortasse majores tibi debentur, cujus occasione liberalitatis alia videtur exorta liberalitas. Qvāqam Simonettæ jam antea sanè vel plurimum debebam, qvòd humanitati suæ tantum tribuisset, ut ad me, vir nobilitate præstans, & senatorii muneric honoris insignis, domum veniret, horasqve mecum aliquot suavissimo sermone consumeret. Quoquidem in genere, si mihi non dicam per studia, qvæ licet perjucunda, voluntatis tamen, arbitrii que mei sunt, sed per valetudinem, cui servire necesse est, liceret; ita me officiō vinci non paterer; quemadmodum animi certè voluntate non vincor. Ego propter frigoris magnitudinem domo pedem efferre adhuc non audeo. Itaque paucis utor. Capra hospes meus, & Ferrarius, ille quotidianè, præfertim vespertinis horis, hic, quantum ei vel à philosophiæ studio, vel ab amicorum negotiis vacat, tantum ferè mecum est. Horum virtus humanitasqve facit, ut paucos, & pauca desiderem. Et omnino, si studiorum similitudo, si officia, si mores benevolentiam gignant: multos amore complecti, non illo vulgari, sed eō, qvi excellit, id est, qvi inter nos est, qvām non facile sit, opinor, vides. Nam, qvod in epistola tua gravissimè atque ornatissimè scripta, speras posse fieri, ut à Simonetta tantum diligar, quantum vel ille à te, vel tu ab illo dili-

diligeris, addo etiam, quantum ego me à te diligis pro tuis maximis officiis jampridem mihi persuadeo; id qvā ratione possit evenire, cūm aut in eum intueor, aut ipse me perpendo, non eqvidem intelligo. Diversa studia sunt: consuetudo non intercessit: vītæ ratio dissimillima. Illum publica negotia, summarumqve rerum cura distinet: ego humili literarum otio delector. Ille, ad amplitudinem natus, curat ea, qvæ speciem, & splendorem habeant: ego, si qvies animi datur, si colere licet eas artes, qvibus à primis temporibus ætatis meum omne studium, operamqve dedi, cetera propè contemno, qværenda certè magno cum labore non arbitror. Denique illi celebritas, mihi, ut fatear, id qvod est, solitudo vehementer placet. Faciam igitur, qvod officii mei esse duco, & qvod à me dignitas hominis, ac virtus non modò postulat, verum etiam exigit, ut eum omni tempore, qvāquam absens longeqve disjunctus, animō diligenter observem, memoriam colam, iis etiam ornem laudibus, qvibus ille suis majoribus ut respondeat, sic enititur, ut asseqvatur. Qvod eum scire tuis literis, & persuasim habere, si cognovero: summo me, ac singulari affectum abs te esse munere judicabo. Vale. Mediolani, Kalend. Febr. M. D. LXXII.

E I D E M , B O N O N I A M ,

EPIST. V.

Gratias agit Paleotto, & negat se merita ipsius officiis assequi posse: amore verò se ipsi non cedere affirmat.

2.Fa-

2. Facit ipsum certiorem de valetudine sua. 3. Scrupulum de amicitia, ait, optimè ipse à Cicerone aut Arist. posse eximi.

Quid est, cur sperem assequi me posse tua merita officiis? Par in utroque voluntas: id enim juvat credere; sed conditio longè dispar. Tibi enim ad me ornandum unā cum voluntate suppetunt reliqua, auctoritas, dignitas, virtus: mihi ad gratiam referendam, præter voluntatem nihil pro pè relinqvitur. Itaque tu me magis ut diligas, quam ego te, nunquam concedam: idem, officii residere plus apud te, semper fatebor. Dissimilem? Nihil me ingratius. Negem? Facile refellar. Testes erant antea meritorum tuorum, egregiaeque, cuiusdam voluntatis erga me sanè quam plurimi: nunc accessit, qui pro sexcentis unus est, vir amplissimus, Scipio Simonetta: qui, quod me amet, quod etiam in sermonibus laudet, magnam in eo sanè benignitatem hominis agnosco: sed tibi quoque tribuo: cuius ille judicium quanti faciat, quod primum die sum eum allocutus, haud obscurè perspexi. Quod scire vis de mea valetudine, quam tibi summæ curæ esse vehementer gaudeo: tantum abest, ut optimâ fruar, ut ab optima absim aliquantò etiam longius, quam à deterrimâ. Ac si mihi medium quiddam contingat, præclarè mecum agi putem. Sed id, ut optare potius liceat, quam sperare, actas facit, & valetudo. Studia mitto: à quibus divellinon queo. Nihil me magis, quam scire, delectat: ita scribo, ut ad alios industria meæ fructum pervenire cupiam: sed, mihi crede, plerunque

runque fit, ut qvò diligentius in hac cura versor,
eò plura ipse discam, qvàm alios doceam. De amicitia si tibi scrupulus molestus est, evellet eum
aut Aristoteles, aut Cicero noster: qvos tu cum
magistros habeas; miror sanè, cur ad me qvidqvam
referas. Nam ego me vel scire nihil puto, qvod tu
nescias: vel, si qvid scio, ab illis didicisse confiteor.
Hoc tantum dicam, idqve tuà causâ mi Camille,
qvando te hoc de genere libenter video disputare:
si qvis perfectam illam amicitiam, cùm ex duobus
animis tanqyam unus fit, ut afficiantur pariter in
utraqve fortuna, ut nihil jucundum, nihil triste se-
paratim, communia sint omnia; hoc, inqnam, ge-
nus amicitiæ si qvis cogitet, & ea, qvæ leguntur in
libris, inter homines qværat, eum frustra laborare.
Est enim amicitiæ, ut reliquarum rerum omnium,
idea qvædam & species absoluta: cuius præstanti-
am mente comprehendere, & ingenio conseqvi
fortasse licet; exempla certè sub oculos non ca-
dunt. Hæc ego ita sentio: tu, si qvid contrâ, do-
ce me. Vale. Mediolani. Idib. Mart. M. D. LXXI.

E I D E M , B O N O N I A M .

Paleotto significat, se, cùm domum cogitaret, & eo
itinere ipsum videre cuperet, à Gregorio XIII. P. M. bonori-
fico stipendio retentum esse.

AGRI vestri, siqvidem, ut scribis, imbribus irri-
gari cœpti sunt, meliore, qvàm nostri, qui ad-
huc valde sitiunt, coeli munere fruuntur. De vin-
demia

demia tamen, qvod ad bonitatem firmitatemqva
vinorum attinet, bene speratur: de copia, fore
certum est, ut non abundemus. Ego, non exspe-
ctatis imbribus, jam sarcinulas collègeram, ut in
viam me darem: nihil enim erat potius, qvam ut
domum redirem, eoqve itinere te viderem, ut vil-
lulam tuam, utroqve autem fruierer, qvamdi per
anni tempus liceret: sed vicit consilium meum,
Cardinalium voluntas: qvorum operâ est effe-
ctum, ut GREGOR. XIII. Pontif. Max. qui tamen
suâ sponte liberales disciplinas miro qvodam stu-
dio amplectitur, fôvet, alit, honorifico me stipen-
dio retinendum putaverit. Hic igitur cogimur
confistere: libenter, ut Romæ, in summa célébrita-
te, & amicorum copia; inviti, ut à te disjuncti, cu-
jus consuetudine non semel aut iterum, sed per-
petuò æstivis mensibus, amœna regione, jucundo
otio, cum communibus Musis frui cogitabamus.
Hoc tamen qvidqvad est incommodi, non illud
qvidem penitus, sed aliquâ saltem ex parte, qvan-
tum scilicet per utriusqve occupationes licebit,
literarum commodô sarcietur. Vale. Romæ. VII.
Id. Septemb. M.D.LXXII.

HIERONYMO CAPRÆ, MEDIOLANUM.

EPIST. VII.

*Gratias agit Capra cùm de literis ad se missis, tum
de pfficiis, Mediolani cùm esset, præstis, eumqve rogat, ut
illustrium virorum benevolentiam sibi conservet.*

Qvod

Qvod ad me Camilli Palzotti, viri nobilissimi,
 meique amantissimi, literas misisti, valde gra-
 tum: qvod verò cum iis etiam tuas, easque Latinè
 scriptas, & ita quidem, ut Romanam illam veterem
 elegantiam redoleant, multò etiam gratius. Nam
 ut, Mediolani cùm essem, interdum sermonē tuo
 summa cùm voluptate fruebar: sic, ademptā mihi
 nunc tui sermonis usurā, totam spem hujus miti-
 gandæ molestiæ tuis in literis repono. Qvanquam
 hoc in genere ita moderabor meæ cupiditati, ne ti-
 bi plus oneris imponam, qvam vel occupationes
 tuæ, vel studia patiantur: cùm præsertim eadem
 scribendi lege pariter utrumque nostrum teneri æ-
 quum sit, ut cùm tibi caveam, mihi quoque, mul-
 tis curis implicato, cavere simul videar. Quid igit
 tur faciam? Nimirum id, qvod unum relinquitur,
 ut ex amoris in me tui memoriâ solatium capiam,
 èa fuar, in èa te absentem intuear, alloqvar, am-
 plector, & in exoptata re falli me finam errore per-
 jucundo. Atque hæc quidem in preferendo tui de-
 siderio tatis commoda ratio est, illa perdifficilis, re-
 munrandi officia tua; qvæ cùm libenter, & sape
 cogitem, egregieque partes in eo meas animo ex-
 pleam; nisi tamen id tibi re ipsâ aliquando per-
 suadeam, non benè tecum actum existimabo. Ex-
 tremum illud est, qvod ad te vehementer peto, ut
 quantum meâ causâ vis, quem velle arbitror qvan-
 tum cupio, tantum studii ponas in tuenda mihi be-
 nevolentia, cum qva thesauros non permutaverim,
 virorum illustrium, sapientissimorum senatorum.
 Scipionis Simonettæ, Ludovici Macentii, Hiero-
 nymi

nymi Montii; qvorum erga me singularem humani-
tatem, semel atqve iterum salutationis officio
perspectam, nulla unquam apud me delebit obli-
vio. Aldus filius te salutat, amicitiamque tuam,
ut debet, plurimi facit. Tu salutem viro optimo,
multisqve virtutibus ornato, Hannibali Cruceio,
dices meo nomine. Vale. Venetiis. VIII. Kalend.
Maji. M.D.LXXII.

HANNIBALI CRUCEIO,

MEDOLANUM.

EPIST. VIII.

*Amore impulsu se significat ad has literas scriben-
das; Et hunc amorem respue illius purgationem, de se-
ante discessum non salutato; quandoquidem amicis non-
plus oneris imponat, quam ipse suscipiat; nec veram ami-
ciam visitationum officia flagitare.*

INfirmo adhuc corpore ob recentem morbum, nec mente, ut verè dicam, satis tranquilla, feci tam-
en, ut hac ad te exararem, amore impulsus, quo te sum complexus ante multos annos: cui tu, ne-
quid addijam possit, humanitate tua, probitate, vir-
tute perfecisti. Ille igitur amor, qui me ad scri-
bendum impulit, idem purgationem tuam, quod
me non salutasses in discessu, ut indignam utroque
nostrum, planè respuit. Ego de te tuorumque va-
letudine quam sàpè quæsierim, Ferrarius noster
optimus testis est. Atque ille de te ea, quæ vole-
bam scilicet de filia paulò duriora; quæ compro-
bata eventu, teque ætate jam ingravescente tam-

gravi

gravipercussum esse vulnere, ut debeo, vehemen-
ter doleo. Ac mihi qvidem, partes esse meas ve-
niendi ad te, ut hominis amantissimi officio fungen-
ter, s̄pē tunc in mentem venit: sed cū opem
tibi à me afferri nullam posse, molestiam verò for-
tasse aliquam posse, intelligerem, essem præterea,
ut soleo, imbecillior, tenui me, invitus eqvidem,,
sed tamen tenui. Tu certè, cùm jaceres, aut con-
firmato corpore nondum esles, ad me ut venires,
exspectare non debui. Non enim is ego sum, qvi
plus amicis oneris imponam, qvām quantum ipse,
fūscipiam. Ego mihi largior, & hoc in prima ami-
citat̄ parte pono, ne qvem colam ambitiosius, ne
s̄pē domum eam, ne tempus inani sermone con-
teram, ne deducendi, aut reducendi laborem &
molestiam capiam. Qvæ si mihi concedi volo:
cur ea tibi, vel aliis eripiam? At etiam purgas te de
superiori tempore, qvod sex amplius mensibus, id
est, qvamdiu Mediolani mihi esse contigit, ter aut
qvater ad me veneris. Id qvidem satis ab Hanni-
bale Cruceio fuit, homine publicis muneribus assi-
duis distento, domesticis etiam tricis impedito,
qvæ nobis, qvi liberos habere, & patres familias ap-
pellari, pulchrum putavimus, negligendæ non
sunt. Sed, ut hæc omittam, atqve hujus generis
alia, qvæ tibi cum multis communia esse possunt,
& ut attingam ea, qvæ vel tua propria sunt, vel cer-
tè communia cum paucis: nullumne munus, nul-
lumne privilegium habet virtus? Ea verò habet, &
qvidem maximum, ne vulgi legibus teneatur, ut
sui juris arbitrii qvæ sit, ut seipſa fruatur, ut otio in-
terdum

terdum, & solitudine gaudeat. Sint igitur visitationes voluntariæ, sint gratæ semper & jucundæ, ideo tamen raræ, qvia perqvam raro necessariæ. Fancockt hæc à nobis vulgaria, mi Crucei, in qvibus non modò officium, verùm etiam laudem qvidam locant: ego inepta, vilia, putida censeo, minimè digna iis artibus, studiisqve qvæ colimus. Viget, & vigebit ipsa per se, externam opem contemnens, suis fulta viribüs necessitudo nostra: absentes, præsentes iidem erimus: & multa etiam, qvibus præsentes sàpè carent, animorum conjunctione, studiorumqve similitudine conseqvemur. Cur enim, qvod ipse tibi de me polliceor, & qvod libenter præstabo, id à te, viro optimo, omniumqve humanissimo, non exspectem? Vale, & Ferrario mso salutem. Venetiis. Idib. M. D. LXXII.

JOANNI CRATONI, VIENNAM.

EPIST. IX.

1. *Gratas sibi fuisse Cratonis literas scribit, & se illi memoria, amore, observantia gratiam relaturum, reliqua ipsius dignitatem aut fortunam non expectare.* 2. *Filius silentium excusat, cuius uxor quod pariet, id illi è sacro Laetacro suscipiendum defert.* 3. *Mediolani se tempus explicandis Cicer. Orationibus tribuisse ait, & commentarios in Epist. brevi editurum promittit.*

QVà primum horâ in patriam redii, unde mens es aliquot absueram, & valetudinis, & otii causâ, qvæsi statim de filio, ecqvid Crato noster? Valet, inquit, & nos amat: deinde qvid tu ad illum de me, qvam sàpè, qvam amantes, qvid ille ad te scripsis-

scripsisset, pluribus verbis exposuit. Vix credas,
& cùm salvahic omnia compere rim, & eam nurum,
qvam volebam, ætate, moribus, forma, qvantus ta-
men ex literarum tuarum humanitate lœtitiae cu-
mulus acceſſerit. Qvanqvm, cùm mihi jam an-
tea & natura, & consuetudo tua nota fit, peccare
mihi videar, & gravi admodum scelere obſtrigi, si,
qvod ab utraqve abhorreat, & qvod utraqve indi-
gnum fit, ſufpicari me unqvm patiar. Nec verò,
me qvidem id, qvod mihi boni contigit, agnoscere,
languiere autem in gratia referenda velim existi-
mes. Refero enim, mi Crato, referamqve dum
vivam: at qvibus rebus? Iis, qvibus te contentum
fore ſcio, memoria, amore, obſervantia. Nam re-
liqua neqve tua dignitas, neqve fortuna exſpectat:
neqve is ego sum, qui poſſim paria paribus, aut qui
officium potius in compensanda re, qvam in eme-
tienda voluntate poſitum putem. In qvo illam
capiro voluptatem, qvòd filius meus, quem ſtudiis
mihi & institutis perſimilem eſſe, fortunā velim
paulò meliore, te in oculis fert, laudare non deſi-
nit, ſicut alterum parentem obſervat, & colit. Is
excusat silentium ſuum: habet enim non modò
qvod aſſiduè agat, verū etiam qvod libenter
agat, in novis nuptiis: qvæ ſi qvid parient, vel di-
cam etiam, ominis cauſā, qvod parient, id tibi, aut
qui tuo nomine agat, ſacro lavacro fuſcipiendum
deſertur: ut amicitia noſtra, tuis instituta non
vulgaribus officiis, noſtris ad hanc diem ſtudiis e-
gregie culta, religionem qvandam aſſeqvatur, qvæ
labem ab ea culpatqve prorsus omnem perpetuō

removeat. Mediolani abditus in literis vixi. Si quæris, quo studiorum genere? Explicandis Ciceronis Orationibus, quod mihi propositum fuit ante multos annos. Nunc dandi sunt dies, tum amicis, tum etiam negotiis. Commentarios in Epistolas, quæ Familiares vocantur, convicio jam propè efflagitatos, debere studiosis diutiùs vix possum. Id nunc cogito, ad quem mittantur. An ad eum, qui me ornavit ea dignitate, cum qua nullas opes conseruo? Tu statue: ad te enim refero, cui vel prudentiâ, vel amore erga nos quem anteponam, habeo neminem. Vale. Venetiis. XI. Kalend. Maii. M. D. LXXII.

HENRICO ET CAMILLO CAETANIS, PERUSIAM.

EPIST. X.

Dölet fratres Caëtanos Perusiam fuisse profectos, quo tempore ipse ad urbem venisset: & cum circa Idus Sept. in patriam sit reversarius, fortunam se accusatum scribit, si ipsorum sermonibus sibi carendum sit.

Accidit incommodè, ut, quo ego tempore ad urbem veni, negotii quidem causa, sed maxime studio nostræ consuetudinis ex intervallo regulandæ, vos, eodem ferè Perusiam ex urbe discesseritis. Qvanquam cur ita loqvor? Recte vos, & sapienter fecistis, istam salubritatem secuti, urbe relicta anni tempore difficultimo, quod pro mea in vos singulari benevolentia sanè vehementer auctor. Mecum autem actum est incommodius, qui vestro aspectu, vestro sermone caream, ex quo sum-

mam voluptatem spe, & cogitatione præceperam.
 At potest hoc sarciri literis. Qvi potest? Habent
 enim literæ suavitatem, sed, ut ego sentio, minimè
 cum ea, qva præsentes fruimur, conferendam: vel
 qvòd in familiari sermone arripere licet argumen-
 tum ex qvacunq; re, qvæ gratissima libertas est:
 vel qvòd in voce, oculis, vultu est qvidam, qvod
 amemus magis non modo, qvam in literarum no-
 tis, sed s̄pē etiam, qvam in rebus ipsis, qvæ literis
 explicantur. Qvò molestius careo sermonibus
 vestris, qvi præsertim fore suspicer, ut circiter, idus
 Sept. fractis jam his caloribus, qvibus majores non
 meminibus, cum filia, qvam ante biennium ~~zgra~~
 valetudine discedens in cœnobio sacrarum virgi-
 num reliqveram, in patriam revertar. Hoc si eve-
 nerit, spe mēa frustratus fortunam accusabo; vos
 qvidem animo complectens, dum de vestro erga
 me amore, dum de moribus, dum de virtute cogi-
 tabo: qvod mihi nec ipsa fortuna, nec ulla diēs un-
 qvam eripiet; facile, ut spero, conseqvar, ut, qvafsi
 officium meum ex aliquā parte persolverim, ita do-
 lor, & desiderium ex aliquā saltem parte leniatur.
 Valete. Romæ. VI. Kalend. Sext. M.D.LXXII.

CAMILLO CAETANO, PERUSIAM.

EPIST. XI.

Excusat utrumq; Caetanum & se, de literarum per-
 biennium intermissione. Deinde illius & fratris benefi-
 ciorum se memorem fore promittit. Et denique de Ant.
 Persio ad filium scripsisse significat.

*Form. Promittendi gratum animum & beneficiorum
memorem. Ibid: Nunc beneficium illud tuum.(A)*

Diligentiam literarum verus amor non desiderat. Itaque, quod biennium nec ego ad te, nec tu ad me quidquam scriperis, utrumque nostrum libenter omni culpâ libero. Te quidem etiam vehementer laudo, quod à Jure Civili, in quo perdiscendo totus es, ab iis artibus, unde manat, decus, officii minimè necessarii causâ deflectendum non putasti. Nam, quod ad me attinet, vixi cum veteribus Musis, fortasse parum utiliter, sed tamen vixi. Quanquam quid utilius, quam recte valere? Id ego peregrinatione, & libero quodam vitæ genere, si minus quam optabam, at certè plus quam sperabam, sum asscutus. Vides hic me diu languentem: vidi ego sèpè dolorem tuum: quo quidem amoris argumento ita sum latatus, ut medicinam præstantiorem nullam senserim. Nunc beneficium illud tuum, (A) fratisque tui Henrici, omni laude, quæ cadere in adolescentem possit, ornati, tueor, ut et quum est, & tuebor memoriam semipaternâ: officiis etiam gratum fore me dicerem, si modò vestra vel fortuna, vel virtus officium à mea, tenuitate ullum exspectaret. De Antonio Persio scripsi ad filium diligenter. Non dubito, quin, ubi opus esse intelliget, eò curam, operam, industriam suam omnem conferat: neque id magis, ut mihi obsequatur, quam ut à vobis gratiam ineat, atque adeo, ut hominem excellenti virtute præditum eosibi conciliet officio, unde in homines quam plurimos, & in multas ætates haud minima diffundetur

& pro-

& propagabitur utilitas. Vale, & salutem fratri plurimam. Romæ. V. Id. Quint. M.D.LXXII.

HORATIO CARDANETO, PERUSIAM.

EPIST. XII.

Invitatur à Cardaneto Perusiam, assert causas eur petitioni ejus locum dare nequeat.

Cum ante aliquot annos excellere te cognovimus iis artibus, quas qui non diligit, hominem vix puto: & cum ad hanc laudem ornamenta morum, probitatis, humanitatis, id quod paucis admodum contigit, addideris: quid est, quod malum, quam sic amari abs te, ut me tibi parem animum reddere, teque mihi carissimum esse tibi persuaderas? Amoris autem signa cum à te multa sint, hoc eiusmodi est, ut eò maximè deleter, quod me Perusiam invitas, & quasi de vetere nomine appellas. Ais enim promisisse me, nec promissum solvisse. Næ, tu bonâ memoriâ es, quam tamen amor in me tuus aluit, & confirmavit. At mihi id exciderat, vel quia tunc ratione temporis consilium mutare sum coactus: vel quia leves culpas verus amor facilè dissimulet. Nunc in summa tibi obsequendi voluntate vide quid obsistat. Ego, si cum uno altero pueri iter haberem, expeditus nullo negotio excurrerem ad te. Quid autem jucundius, quam Caetanus meis, tibi que non modo id optanti, sed etiam exigenti dies aliquot dare? Sed exiguo comitatu, cum filiam virginem ducam, tot dierum

viam conficere qvam honestum sit, tute cogita. Accedit illa molestia, qvòd duas lecticas, diurna m ercede conductas, quaternis scilicet scutatis in die, ultra præscriptum à lecticariis tempus remorari non licebit. Brevis enim mora ferri posset; sed in vestra consuetudine, vestrisqve sermonibus, addo etiam in lauta, nobiliqve civitate, biduum hora es-
set. H abes meam causam: qvam, non video, cur non probes. Nam, qvod ad animi voluntatem at-
tinet, tu ut cupidior mei videndi sis, qvam ego tui,
nunquam concesserim. Vale. Romæ. Id. Sext.
M. D. LXXII.

M. ANTONIO CIOFANO, SULMONEM.

EPIST. XIII.

Agit Ciofano gratias de vasculo æreo missō, quod ab artificio laudat. 2. De maximis caloribus queritur, & illi gelidas undas ac aëris temperiem gratulatur; malle se frigus, qvam calorem pasti, asserit.

VAsculo æreo, qvod ad me Hercules frater tuus heri attulit, nihil amabilius, neqve id usū magis ipso, qvam operis elegantiā. Evidem Sulmonenses homines valere ingenio, satis antea cognoveram. Hoc artificii genere ceteris hominibus antecellere, vix unquam putassem. Nunc perspetuā industriā illos laudo, te de isto munere vehe-
menter amo. Nos hīc, fracti caloribus maximis, languemus, ego in primis, tenui admodum & infirma valetudine. Itaqve ingenium, artemqve; si tamen

tamen ingenii, aut artis aliquid in me est, non, ut solebam, in literas, & studia, sed anni tempore coactus, in unam valetudinis curam confero: & si quid proficio, quæ doctrina præstantior? Vos istic, nisi me fallit poëta vester, gelidas undas easque uberrimas, habetis. Nimirum istuc est vivere, si cui cælum ejusmodi contingat, ut hyeme tepeat, æstate refrigeretur. Qvod si utrumq; non licet, vel alterutrius optio datur: ordinem naturæ non eqvitem contemno, veruntamen æstivam temperiem, nec, ut arbitror, injuriâ, longè prætulerim. Nam frigoris acerbitas camino luculento, pellitâ veste, cibi etiam ratione mitigatur: Caloris levandæ molestiæ, pauci sunt, qui sine periculo remedium inventant. Est igitur, cur tibi gratuler, cui contigerit id, non modò qvod ego pluris facio, sed fortasse etiam qvod re vera pluris est. Ego si dignus amo-retuo, dignus etiam dolore sum, cuius ad naturalem imbecillitatem vix ferenda robustioribus æstus incommoditas accesserit. Vale. Romæ. V. Kaland. Sext. M.D.LXXII.

HORATIO MORONO,

N.B. Perleßtâ Moroni eleganti epistolâ, singulari se in ipsum amore incensum scribit, ideoque dubitans, utrum gratulatione an cohortatione utatur, in hanc partem dilabitur, ut ipsum roget ac hortetur, ut doctrinæ & virtutis studium, cui deditus est, continuare pergit.

Form. Excusandi hortationem. Ibi: A me tamen quæ dicta sunt. (A)

Epistola tua, sermonum tuorum simillima, qvam
me affecerit, qvâ voluptate perfuderit, qvam
ad meam superiorem erga de voluntatem cumu-
dum addiderit, nec mihi verbis explicare, nec tibi
mente conseqvi facile sit. O miram prudentiam,
suavitatem, elegantiam! Eqvidem antea te non
vulgariter amabam, vel qvôd Joanni Morono Car-
dinali, præstantissimo viro, cuius in me exstant me-
rita qvam plurima, propinquus es: vel qvôd ore,
sermone, moribus modestiam singularem præ te-
ferres. Nunc verò, cùm ex epistola tua, qvam lon-
gè per eloquentiæ rectissimam viam ingenio, stu-
diô, industriâ processeris, intellecterim, neque so-
lum, qvi nunc es, verùm etiam, qvi futurus ali-
qvando sis, conjicere potuerim: ita sum amore in-
census, nihil ut unqvam senserim ardentius. Et
qvanqvam hæc adolescentiæ tuæ tam præclara
principia gratulationem potius, qvam cohortatio-
nem reqvirant: in eam tamen partem nescio quo
modo libentius delabor, ut te horter ac rogem, ne
contentus communis laude sis, ne mediocribus ac-
quiescas, ne præstantiam naturæ tuæ languere un-
qvam finas, sed eam ita exerceas, ut, qvod adhuc
fecisti, & qvod facturum te esse non dubito, æta-
tem semper virtute vincas. In eo si putabis omnia
summa esse collocata: mihi crede, omnia summa
ad te confluent. Qværitur enim cum labore vir-
tus: ea verò fine labore omnia conseqvitur: qvod
qvi ignorant, aut qvi aliter sentiunt, nihil habent
in vita firmum, nihil stabile, dubiâ semper fortunâ
vacillant, nullâ re perpetuo fruuntur. Vides au-
tem,

tem, opinor, non eum te esse, cui liceat utrumvis. Nam obscuro loco nati si dignum laude nihil praestant, vitio non datur: domesticis enim latebris desidia tegitur; à nobilibus autem quasi debita res exigitur virtus: eam si habent, verè nobiles dicuntur; si secus, illa ipsa à majoribus accepta nobilitas dedecus & culpam auget. Te familiæ tuæ claritas ad gloriam vocat: tibi rectum atque expeditum iter ostendit: deflectere te, aut offendere nusquam patitur. Quæ tamen proponenda tibi ne sint, effecisse jam videris: totus addictus liberalibus disciplinis, totus incumbens ad ea, unde verum decus, & vera nobilitas exoritur: ut, qvi tua studia planè noverit, is tecum gratulatione potius, quam ego omiseram, quam cohortatione, utendum esse jure putet. A me tamen quæ dicta sunt, (A) sic in bonam partem accipies, si prius, eum esse me, tibi persuaseris, qvi tui laudi, tuisque studiis libentissime serviat. Hoc enim si credes, res ipsa te profectò nunquam falleat. Vale. XVIII. Kalend. Septemb. M.D.LXXII.

ANTONIO FURNARIO, NEAPOLIM.

EPIST. XV.

Nunciat Furnario, se, cum Romam proiectus esset, ne filiam ibi reliquam in patriam ad nuptias reduceret, jussu Pontif. Gregorii XIII. ibi sedem statuere, coactum esset: quod ipsi gratum fore sperat.

(Amicitia non est utilitate metienda.)

Quod

Quod felix, faustumque sit, iterum Roma sum,
Id mihi, non dicam invito, (quis enim invitus,
honesta praesertim conditione, Roma sit?) sed cer-
te nec opinanti contigisse , velim credas. Nam ,
cum post obitum Petri quincti , Pontif. Max, quod se-
dente , nescio quod meu fato , secundis uti ventis
haud satis mihi unquam licuit , eo consilio ad ur-
bem venissem, ut nubilemjam filiam , quam hic bi-
ennio ante æger discedens in cœnobio celeberrimo ,
sacris commendatam virginibus, reliqueram, in
patriam ad nuptias reducerem ; exceptus incredi-
bili omnium lætitiâ, precibus amicorum, suau Car-
dinalium, jussu GREGOR. XIII. Pontif. Max. cuius
ex mente, propter sanctitatem ac sapientiam, ho-
nesta omnia, utilia, salutaria proficiscuntur, sedem
hic statuere, & redeundi consilium abjicere sum
coactus. Quod tibi, mei amantissimo, qui me olim
discedente doluisti, significandum putavi. Vide-
re enim mihi video tuum vultum, cum hec leges.
Utinam tu quoque videres animum meum, dum ,
hec scribo. Tua lætitia mihi lætitiam affert; in
amore pari, qui tuus est sensus, idem & est, & esse
debet meuus. Mutuz voluntatis fructus non ap-
paret : quid tum ? Non ii sumus, qui amicitiam
utilitate metiamur : jam pridem erudivi animum ,
& docui, vulgaria quædam contemnere, in bonis,
doctisque viris fortunam non quærere, sola virtute,
quæ nullâ re indiget, nullam extra se appetit , con-
tentum esse. In quo tuos sensus meis cum sensibus
congruere, neque dubito, & vehementer gaudeo.
Vale. Roma. XII. Kal. Octob. M.D.LXXII.

MARTINO BERCEVICÆO,
PATAVIUM.

EPIST. XVI.

Excusat se, cur Epistolam Cratonis cum suis excudendam curavit, quod ipsi molestum fore non speraverat, cum aliis id potentibus denegarit; Berceviceus, cur Patavii ad se venire non ausus sit, miratur.

*Form. deferendi sua officia. Ibi: Utinam is sim
(A)*

Ego verò & postremis Cratonis literis respondi, contra quām tu existimas: & illius epistolam, tum quia testis esset amicitiæ nostræ, tum quod ita scripta, ut ad elegantiam parum, ad prudentiam certè nihil posset accedere, unā cum meis impri-mendam curavi. Quod tamen antea familiaribus meis, vehementer potentibus, excluseram. Nunc id ei submolestem fuisse, indicant literæ tuæ. In qvo summam ejus modestiam agnosco. Meæ quidem cogitationes, præter illius laudem, nihil spe-ctant. Quod si aliter ei persuasum crederem, vi-tam mihi acerbam putarem. Nemo est, cui me magis debere & videar, & gaudeam. Volumen epi-stolarum mearum, cum valetudinis causa ab urbe discederem, dedi negotium filio, ut ad eum mit-teret; nec mandatum neglexit. Amat enim, ob-servatqve Cratонem, pro suis erga nos officiis, æqvè propemodum, ac me ipsum. Quod ais, Patavii cùm essem, adire te ad me, nisi Pinello duce, ausum non esse; cùm tamen Romæ perhumaniter à me effes-

acce-

um Romæ fuit,
s enim invitus,
s fit?) sed cer-
edas. Nam,
Max, quō fe-
dis ut ventus
onfilio ad ur-
qvam hicob-
o celeberis
iqueram, in-
tus incredi-
s, suau Car-
f. Max, cuius
tentiam, ho-
untur, seden-
cicere sum-
quime olim
avi. Vide-
n hac leges.
neum, dum
a affert; in-
& est, & esse
etus non ap-
qui amicitorum
divi animum,
tere, in bonis,
e, foliâ virtute,
appetit, con-
s cum ienibus
enter gaudet
XXII. MAR.

acceptus: id e q u i d e m v a l d e s u m m i r a t u s . T i b i t u a
v i r t u s a d i t u m f a c i l e p a t e f e c i t a d a m i c i t i a m m e a m .
(A) U t i n a m i s s i m , q u i p r a e s t a r e a l i q u i d t u a c a u s a
p o s s i m : a m b i g e r e t e n o n p a t e r e r e a n i m o e r g a -
t e m e o . F i l i u s t e s a l u t a t . V a l e . V e n e t i u s . X I I . K a -
l e n d . S e x t . M . D . L X X I .

EPISTOLARUM

PAULI MANUTII

Liber XII.

CAMILLO PALÆOTTO, BONONIAM.

E P I S T . I.

*Paleottus scripsérat , 1. literas Manutii fuisse sine
nomine scriptas , 2. se vereri , ne Manutius Roma rursus
negotiorum mole obruatur . Respondet ad primum , se id
vix credere , ac proinde cupit literas sibi remitti . Ad al-
terum , jubet ipsum melius ominari ; se literis delectari , nec
passurum , ut plus negotii sibi imponatur , q u à m i n s t i t u i s u i
ratio permittat .*

G A In tu ? Literas ego sine nomine , p r a e s t i m
ad te , q u e m tanti facio , q u a n t i f o r t a s s e n -
minem ? E q u i d e m e r r a t u m m e u m v i x a -
g n o s c o . Itaq u e p e t o à t e , u t m i h i l i t e r a s
i l l a s r e m i t t a s : q u o simul i n t e l l i g a m , d e e m b l e m a -
t e q u i d s c r i p s e r i m : s i m o d o i s e g o s u m , q u i a l i q u i d
s c r i p s e -